

Таким чином, підвищення ефективності використання основних засобів має велике значення не тільки для окремого підприємства, а й для всього народного господарства в цілому. Вирішення цього завдання означає збільшення виробництва необхідної суспільству продукції, підвищення віддачі створеного виробничого потенціалу і більш повне задоволення потреб населення, поліпшення балансу обладнання в країні, зниження собівартості продукції, зростання рентабельності виробництва, економію капітальних вкладень та зростання доходності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Большаков С.В. Финансы предприятий: теория и практика. / М.: Книжный мир, 2005. – 617 с.
2. Гнатенко Є.П. Методичні підходи до проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства / Є.П.Гнатенко, Н.О.Венгер // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки: збірник наукових праць / за ред. І.Т. Кіщака. – № 1 (6), червень 2016. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2016. – С. 42-46.
3. Литвин З.Б. Теорія економічного аналізу: Навчальний посібник. – Тернопіль.: Економічна думка, 2010. – 227 с.
4. Ужва А.М. Методологічні аспекти визначення ресурсів для створення резервів забезпечення економічної стійкості підприємств / Ужва А.М., Млінцова О.С. // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки: збірник наукових праць / за ред. І.Т. Кіщака. – № 1 (6), червень 2016. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2016. – С. 65-70.
5. Чернявський А.Д. Антикризове управління підприємством / навч. посібник. – К.: Зовнішня торгівля, 2015 – 328 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Зінченко Олена Василівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри обліку і аудиту

Київського національного університету технологій та дизайну

Помінчук Владислав Геннадійович

магістрант

Київського національного університету технологій та дизайну

Суб'єкти підприємництва управляють своїм майном на підставі облікової інформації, і вмiла організація обліку є визначальним чинником ефективного використання основних засобів, а ступiнь раціональності облікового процесу набуває першочергового значення у контексті забезпечення успішного розвитку підприємства. Проблеми обліку необоротних активів є актуальні у зв'язку з потребою отримати інвесторами та іншими зацікавленими користувачами точної і достовірної інформації щодо стану та ефективності використання основних засобів. Система їх обліку не задовольняє вимоги ринку, а умови

функціонування значно розширюють коло операцій з основними засобами: купівля-продаж, нарахування амортизації, страхування, приватизація, реалізація інвестиційних проектів.

Завданням належної організації обліку основних засобів є формування складу та визначення змісту показників, які доцільно відображати, обробляти та узагальнювати у системі обліку. Це має бути єдина система взаємопов'язаних, взаємоузгоджених способів і методів обліку, які охоплюють увесь комплекс облікових процедур з виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації, тому основними шляхами її удосконалення є [6]:

- вибір оптимальної за складом та обсягом облікової інформації, яка забезпечить реалізацію завдань, поставлених перед обліком основних засобів;
- розробка та запровадження удосконалених форм носіїв облікової інформації, найадаптованих до структури, змісту та характеру інформації;
- розробка та запровадження раціональних схем документообігу, що дозволять із найменшими затратами трудових, матеріальних та фінансових ресурсів забезпечити своєчасне виконання поставлених завдань;
- розробка та запровадження раціональної технології вирішення облікових завдань, що забезпечить злагоджене функціонування облікового механізму.

Доцільно звернути увагу на підвищення оперативності та ефективності організації обліку основних засобів підприємств шляхом вирішення таких завдань [2]:

- дослідження чинної методики нарахування амортизації і обліку зносу основних засобів та аналізу її організації;
- вивчення чинної методики обліку основних засобів, впливу на них змін податкової політики та виявлення шляхів її вдосконалення.

Дослідження теорії та облікової практики основних засобів сприяє визначенню питань, які гальмують процес управління виробництвом та знижують ефективність їх використання. Серед них єдність економічної та бухгалтерської термінології, принципи оцінки основних засобів, підвищення аналітичності та інформативності первинних документів.

Основні питання, які потребують вирішення:

- організаційна частина – впровадження МСФЗ та відображення витрат на ремонт основних засобів;
- технологічна частина – покращення первинного обліку та створення єдиної інформаційної системи;
- документальна частина – оптимізація форм первинної документації.

Впровадження МСФЗ в облікову практику підприємств обумовлено переорієнтацією економіки України на ринковий механізм господарювання, і є важливим етапом удосконалення системи обліку основних засобів. Важливим етапом належної організації обліку основних засобів є гармонізація П(С)БО 7 [3] з М(С)БО 16 «Основні засоби» [7], зокрема у частині:

- а) у П(С)БО 7 [3] потрібно визначити необхідність проводити переоцінку основних засобів лише в тому разі, якщо їх справедливую вартість можна достовірно визначити;

б) варто запровадити способи можливого визначення справедливої вартості об'єкта основних засобів, яка повинна бути документально засвідчена;

в) при операціях обміну варто оцінювати об'єкт основних засобів за справедливою вартістю, а не виходити з їх поділу на подібні чи неподібні об'єкти, що є досить абстрактним положенням;

г) у П(С)БО 7 [3] доцільно дати посилання на П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» [8] щодо встановлення порядку зменшення корисності активів.

Введення значної кількості груп основних засобів та зазначення їх мінімальних строків використання є необхідним для детального визначення розміру амортизаційних відрахувань. Проте, доцільно розраховувати амортизацію, загалом, за групою 4. Негативним також є те, що облік основних засобів слід вести за кожним об'єктом, а не за групами, що в свою чергу ускладнює облікові процедури, збільшує кількість часу на ведення обліку. Таким чином, правильність обліку амортизації основних засобів та ремонту мають важливе значення для формування достовірної інформації про основні засоби в обліку та звітності [9].

З метою покращення обліку основних засобів доцільно ввести до Плану рахунків [4] окремий субрахунок для відображення витрат на ремонт основних засобів із субрахунками поточного та капітального ремонтів. Цей рахунок має бути активним, калькуляційним, де за дебетом слід відображати всі витрати на ремонт основних засобів. З кредиту цього рахунку слід списувати витрати закінчених ремонтів на витрати звітного періоду. Залишком на рахунку будуть суми за незавершеним поточним та капітальним ремонтом [5].

Слід посилити контроль за збереженням та використанням основних засобів, а також контроль за документальним оформленням операцій з ними.

Організацію обліку доцільно спрямувати на реалізацію таких завдань [1] забезпечуючи одночасне проведення контрольних та аналітичних процедур:

1) документальне оформлення прав власника на основні засоби, а також операцій з їх придбання, списання, продажу або передавання;

2) розробити бухгалтерську модель економічного механізму амортизації, що сприятиме вирішенню проблем фінансового, внутрішньогосподарського обліку амортизаційних процесів;

3) збереження основних засобів як стратегічної частини приватної власності та унеможливлення крадіжок, розбирання, руйнування об'єктів у процесі їх використання та експлуатації;

4) управління основними засобами з метою максимально ефективного їх використання у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства;

5) виявлення економічних та юридичних наслідків господарських операцій з придбання, реконструкції, модернізації об'єктів або їх ліквідації.

Структура документів і реєстрів з обліку основних засобів свідчить, що вони містять застарілі показники, які не формують підсумкової, узагальнюючої інформації та у них відсутні показники, необхідні для складання звітності в умовах застосування П(С)БО 7 «Основні засоби» [3], тому носії інформації з обліку основних засобів потребують удосконалення складу та змісту.

Вилучення зайвих показників зменшить обсяги роботи облікового апарату, дозволить зосередитись на результативній інформації, що впливає на прийняття управлінських рішень щодо основних засобів та режиму їх використання, тобто підвищить ефективність обліку.

Організацію обліку основних засобів слід будувати із урахуванням таких чинників:

1) довготривалого терміну використання об'єктів, протягом якого їх необхідно обліковувати;

2) технічно складної та багатокомпонентної будови, яку необхідно детально відображувати в облікових регістрах;

3) необхідність проведення ремонтів, реконструкції, модернізації основних засобів призводить до зміни їх первісних характеристик, які потрібно своєчасно відображувати у регістрах обліку;

4) коштовність об'єктів вимагає адекватної організації процесів їх приймання, списання, а також і обліку наявності, які б забезпечували їх цілісність і збереження у робочому стані [2].

Упорядкуванню руху документів та їх своєчасному надходженню до бухгалтерії сприятиме організація робіт за графіками документообігу. На підприємстві слід розробити зведений графік з обліку основних засобів, у якому зазначити кількість примірників кожного документів необхідних для оформлення господарської операції; осіб, відповідальних за види робіт (складання документів, їх перевірку, реєстрацію, обробку, облікову реєстрацію інформації в облікових регістрах) та терміни їх виконання.

Проведене дослідження дозволило виявити такі недоліки в обліку основних засобів:

– у первинних документах з обліку основних засобів не всі реквізити заповнені, значна кількість інвентарних карток мають тільки електронний вигляд;

– внутрішнє переміщення об'єктів не завжди оформлюється Актом приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів тощо;

– використовуються недоцільні методи розрахунку амортизації для здійснення оптимальної амортизаційної політики.

Шляхами удосконалення обліку основних засобів є раціоналізація форм документів і реєстрів обліку та методів і способів збирання, обробки і узагальнення облікової інформації. Реалізація вищенаведених дій сприятиме удосконаленню організації та методики обліку основних засобів, підвищить їх інформативність і прогнозуватиме ефективність їх використання на підприємстві. Таким чином, теоретичні і практичні засади обліку основних засобів слід удосконалювати у напрямі розширення її управлінських можливостей, максимально пристосовуючи до практичних потреб суб'єктів підприємницької діяльності, що виникають у процесі прийняття управлінських рішень щодо руху основних засобів та ефективності їх використання.

Список використаних джерел:

1. Касьянова В. О., Амортизація основних засобів: методи нарахування та організація обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу- <http://cyberleninka.ru/article/n/amortizatsiya-osnovnyh-sredstv-metody-nachisleniya-i-organizatsiya-ucheta.pdf>.
2. Петрова І. В. Удосконалення обліку амортизації основних засобів як складової витрат підприємства / І. В. Петрова // Держава та регіони. – 2009. – № 3. – С. 414-417.
3. П(С)БО 7 «Основні засоби», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. N 92. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затв. наказом МФУ від 30.11.1999 р., № 291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/fpart34/idx34446.htm>.
5. Радіонова Н. Й., Ременюк Л. М. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку і контролю основних засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу- http://www.rusnauka.com/1_NIO_2012/Economics/7_98410.doc.htm
6. Шуліка Ю. О. Удосконалення обліку й аудиту основних засобів на прикладі ДП «Гірник» / Ю. О. Шуліка, О. Г. Лищенко // Держава та регіони: Економіка та підприємництво. – 2010. – № 4. – С. 201-205.
7. МСБО 16 «Основні засоби» // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014.
8. П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» затв. наказом МФУ від 24 грудня 2004 р. N 817. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
9. Кихтенко В.А. Зінченко О.В // Міжнародний науковий журнал. Зб. наук. праць / – Вип. 9. – Київ, 2015. – С. 113-118. [Електронний ресурс]. – Режим доступу- https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/1578/1/20160427_502.pdf.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Кадацька Алла Миколаївна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри бухгалтерського обліку

Сумського національного аграрного університету

З розвитком ринкової економіки та введенням в дію національних стандартів обліку суб'єктам господарювання надано значні права і можливості у реалізації своїх економічних інтересів, вибору способів організації виробництва та збуту продукції, організації та методики її обліку.

У звітності кожного сільськогосподарського підприємства домінуючу позицію у складі оборотних активів займає стаття «готова продукція», адже від обсягів виробництва і реалізації продукції залежить показник прибутку. Дія Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку суттєво вплинула на облікові аспекти сільськогосподарських підприємств, постала необхідність по-новому відображати господарські операції щодо виробництва та реалізації готової продукції.

Підприємства України, незалежно від їх форм власності та видів діяльності, здійснили перехід до національних та міжнародних стандартів